

- N. B. :**
- 1) Question No. 1 is compulsory.
  - 2) Answer three questions from Q.2 to Q. 7.
  - 3) Figures to the right indicate marks.
- Q.1 a) Explain the following concepts :** 5
- 1) Special assessment.
  - 2) Capital expenditure.
- b) Match the following :-** 5
A	B
1) Cash Reserve Ratio	a) Anti inflationary
2) J. S. Mill	b) Credit multiplier
3) Commerical revenue	c) Cheap money Policy
4) Direct taxes	d) Fee
5) Deflation	e) Net Barter terms of trade.
	f) Price
- c) If export price Index is 300 and import price index is 200, what are the net barter terms of trade ? have they improved or declined?** 4
- Q.2 a) Bring out the limitations on Power of commercial banks to create credit.** 6
- b) What are the promotional functions of a Central bank?** 6
- Q.3 What are the objectives of monetary Policy ?** 12
- Q.4 a) Distinguish between public finance and private finance.** 6
- b) Why external Public debt is more burdensome than internal Public debt ?** 6
- Q.5 a) Outline the sources of public revenue.** 8
- b) Explain the concepts of budgetary deficit and fiscal deficit.** 4
- Q.6 a) Distinguish between internal trade and international trade.** 6
- b) Discuss the concept of Net Barter terms of trade and bring out its limitations.** 6
- Q.7 Write notes on (any two)** 12
- a) Primary functions of a commerical bank.
  - b) Selective credit controls.
  - c) Merits and demerits of indirect taxes.
  - d) Components of Balance of payments.

मराठी रूपांतर

वेळ : २ तास

गुण : ५०

- सूचना :- १) प्रश्न १ ला सोडवीणे आवश्यक आहे.
२) प्रश्न क्र. २ ते ७ मधील तीन प्रश्न सोडवा
३) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.१ अ) संकल्पना स्पष्ट करा.

- १) विशेष आकारणी.
२) भांडवली शासकीय खर्च.

५

ब) जोड्या लावा

अ	ब)
१) रोख रकमेचे ठेवींशी गुणोत्तर	अ) भाववाढ विरोधी
२) जे. एस. मील	ब) पतपैसा गुणक
३) व्यापारी महसूल	क) स्वस्त चलन धोरण
४) प्रत्यक्ष कर	ड) शुल्क
५) भावघसरण (चलन संकोच)	इ) निव्वळ वस्तुविनिमय व्यापारशर्ती.
	फ) किंमत

५

क) जर निर्यात किंमत निर्देशांक ३०० व आयात किंमत निर्देशांक २०० असेल, तर निव्वळ वस्तुविनिमय व्यापारशर्ती किती? त्या घसरल्या आहेत की सुधारल्या आहेत?

४

प्र.२ अ) व्यापारी बँकाच्या पतनिर्मिती क्षमतेवरील मर्यादा कोणत्या?

६

ब) मध्यवर्ती बँकेच्या विकासाभीमुख कार्यांचे विवेचन करा.

६

प्र.३ मौद्रीक धोरणाची उद्दीष्टे सविस्तर स्पष्ट करा.

१२

प्र.४ अ) सार्वजनिक आयव्यय व खाजगी आयव्यय यातील फरक लिहा.

६

ब) अंतर्गत सार्वजनिक कर्जा पेक्षा बाह्य सार्वजनिक कर्जाचे ओझे जास्त का असते?

६

प्र.५ अ) सार्वजनिक महसूलाच्या मार्गांची चर्चा करा.

८

ब) अंदाजपत्रकी तूट व राजकोषीय तूट या संकल्पना स्पष्ट करा.

४

प्र.६ अ) अंतर्गत व्यापार व आंतरराष्ट्रीय व्यापार यातील फरक लिहा.

६

ब) निव्वळ वस्तुविनिमय व्यापारशर्ती म्हणजे काय? त्यांच्या मर्यादा कोणत्या?

६

प्र.७ टीपा लिहा (फक्त दोन)

१२

- १) व्यापारी बँकेची प्राथमीक कार्ये
२) गुणात्मक पत नियंत्रण साधने.
३) अप्रत्यक्ष करांचे गुण दोष.
४) व्यवहारतोलाचे घटक

*****